

KARAKTERIZACIJA PAPIRJA NA KNJIŽNEM BLOKU DALMATINOVE BIBLIJE IZ LETA 1584

*Characterization of paper on the book block of
Dalmatin Bible from 1584*

dr. Jedert VODOPIVEC TOMAŽIČ

Center za konserviranje knjig in papirja, Arhiv RS (ARS)

dr. Marjeta ČERNIČ, Inštitut za celulozo in papir Ljubljana (ICP)

Jehu.

II. DYOVE

Imi čytna kady se od vechy... Vy hosharyna nazy v Pado, Sany... K O v y a hoshka na kandy... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony...

Imi čytna kady se od vechy... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony...

Imi čytna kady se od vechy... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony...

Imi čytna kady se od vechy... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony...

TEH KRAJSEV.

Apr. 210

XI. CAP.

Taha pak Abahava Math kady je vidila, de je nje... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony...

Imi čytna kady se od vechy... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony... vte dnyge polki, kony...

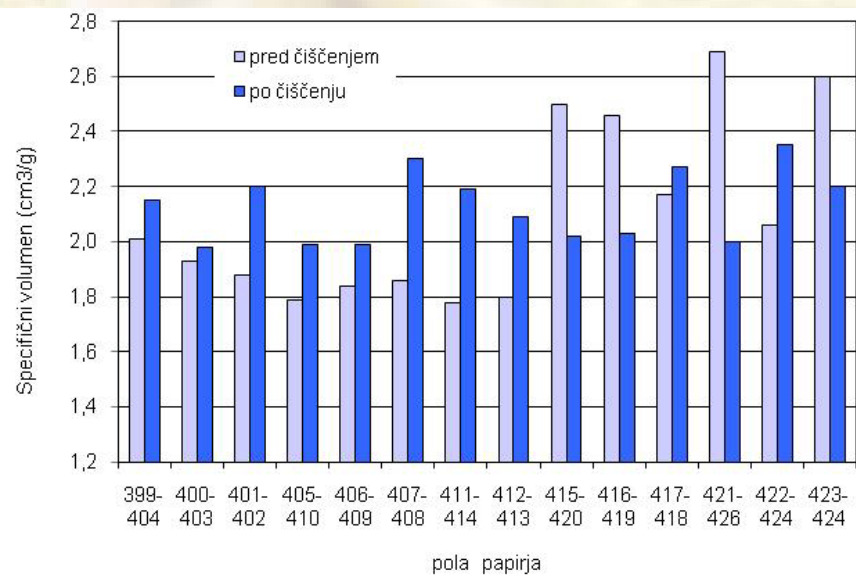
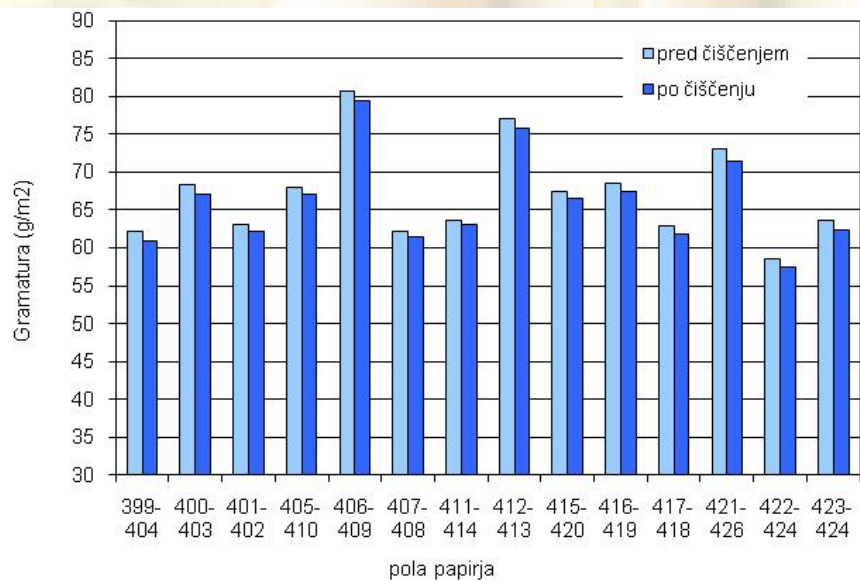
METODE PRESKUŠANJA

- Vzorce posameznih pol papirja iz knjižnega bloka smo klimatizirali v standardnih klimatskih pogojih na osnovi SIST ISO 187, pri 23 °C in 50-odstotni relativni vlagi. Na vzorcih papirja in tiska smo pred in po postopku mokrega čiščenja izvedli meritve fizikalnih, optičnih, barvno-metričnih in tiskovnih lastnosti na osnovi standardnih metod preskušanja, s katerimi nismo poškodovali strukture in površine papirja:
- ***osnovne strukturne in površinske lastnosti papirja:*** gramatura (ISO 536), debelina in specifični volumen (ISO 534), prepustnost površine in strukture (ISO 5636/2), gladkost površine (ISO 5627),
- ***optične lastnosti papirja:*** belina (ISO 2470), opaciteta in transparenca (ISO 2471), sipanje in absorpcija svetlobe (ISO 9416),
- ***barvno-metrične lastnosti papirja in tiska:*** svetlost in barvne lastnosti (CIE L*a*b*),
- ***tiskovne lastnosti odtisa:*** optična gostota D (ISO 13655).

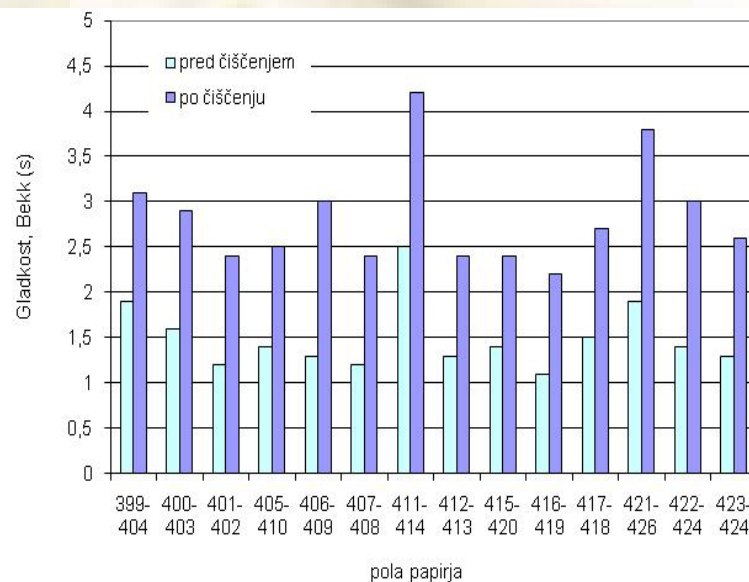
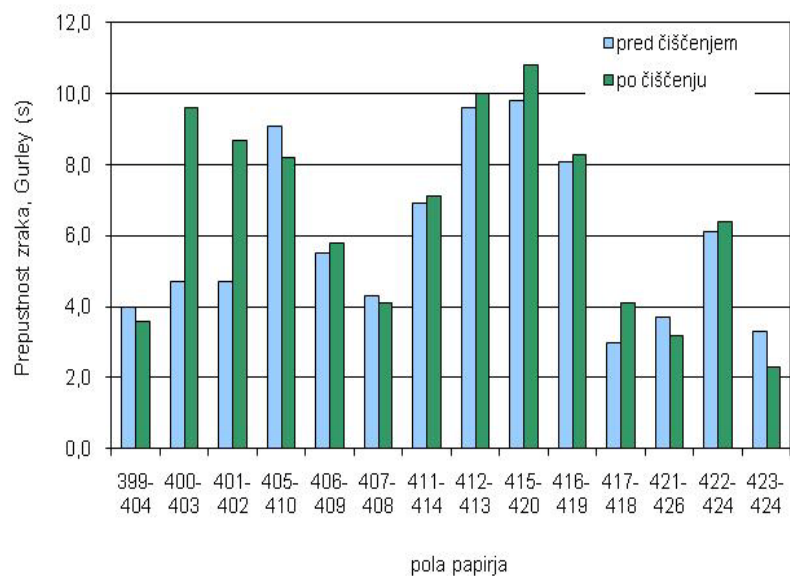
IZBOR VZORCEV

- Izvedli smo primerjalno analizo 5 leg, ki sestojе iz dveh ali več pol iz razvezanega knjižnega bloka. Listi so oštevilčeni na zunanji strani posameznega lista oziroma pole:
- *Lega 1*: pola 399–404, pola 400–403, pola 401–402.
- *Lega 2*: pola 405–410, pola 406–409, pola 407–408.
- *Lega 3*: pola 411–414, pola 412–413.
- *Lega 4*: pola 415–420, pola 416–419, pola 417–418.
- *Lega 5*: pola 421–426, pola 422–425, pola 423–424.
- *Dodatni listi*: naslovnica NT (Novi testament), list 378 in list 563.

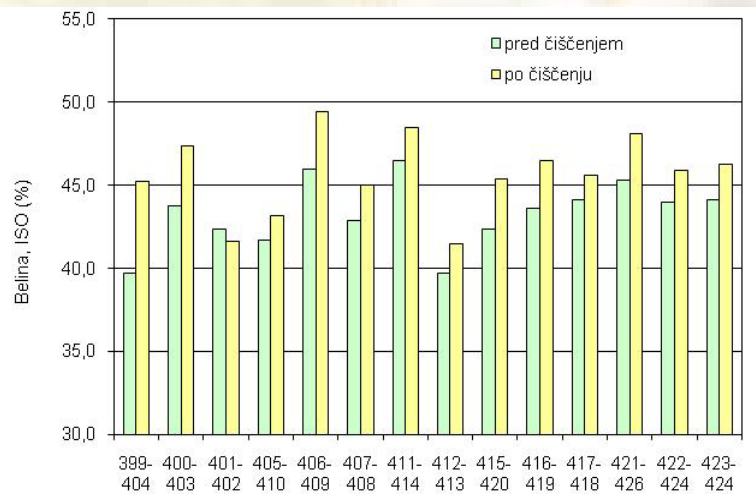
Gramatura, specifični volumen

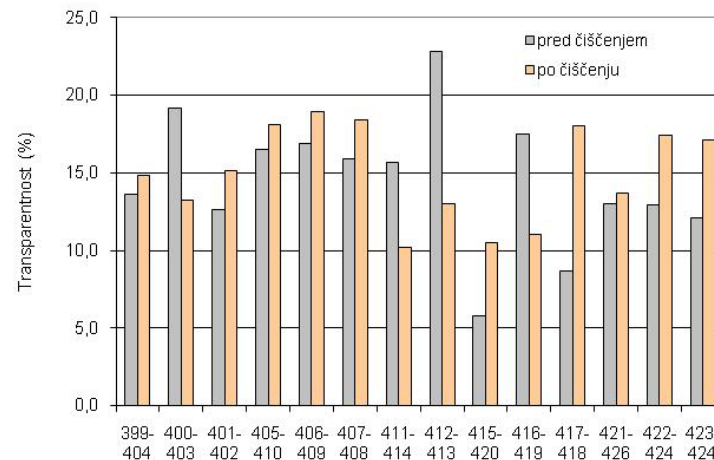
Prepustnost zraka in gladkost

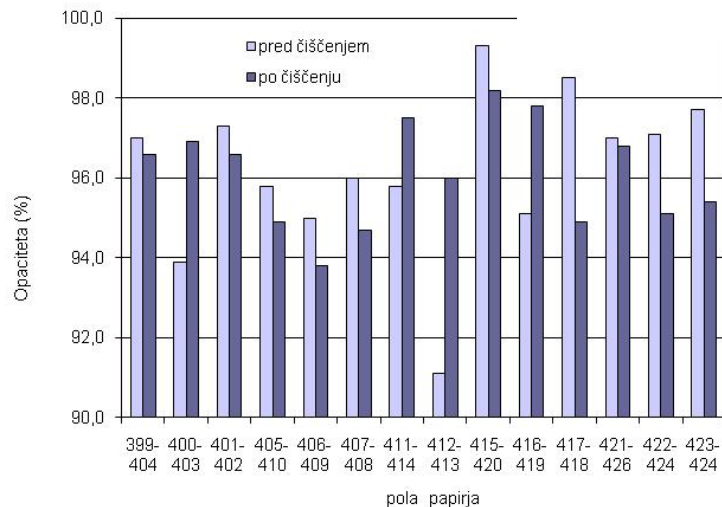
Optične lastnosti papirja: belina, opaciteta, transparenca

pola papirja

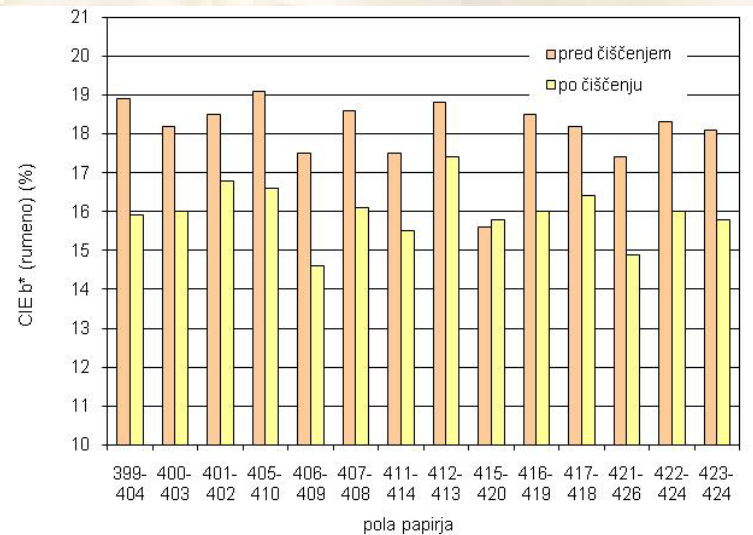
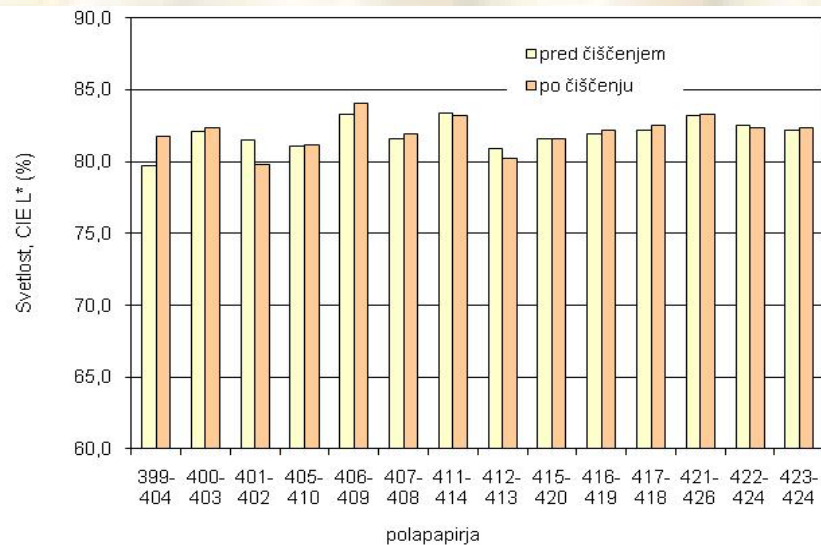

pola papirja

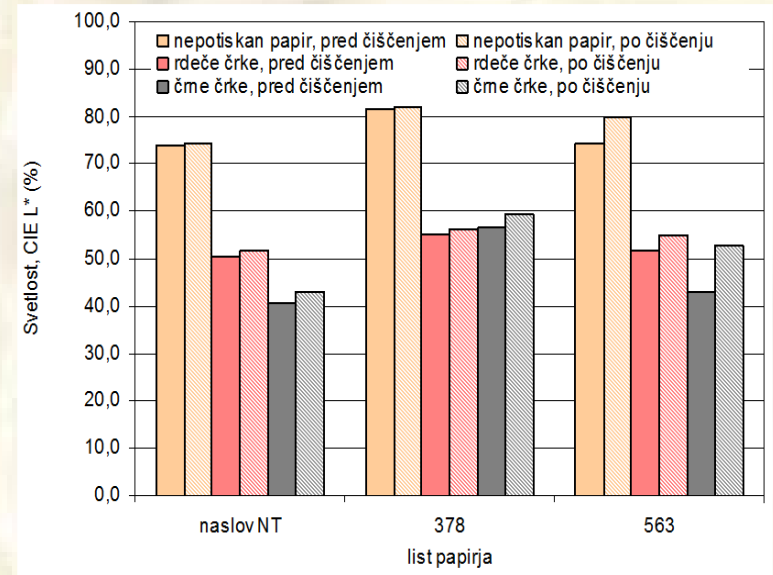
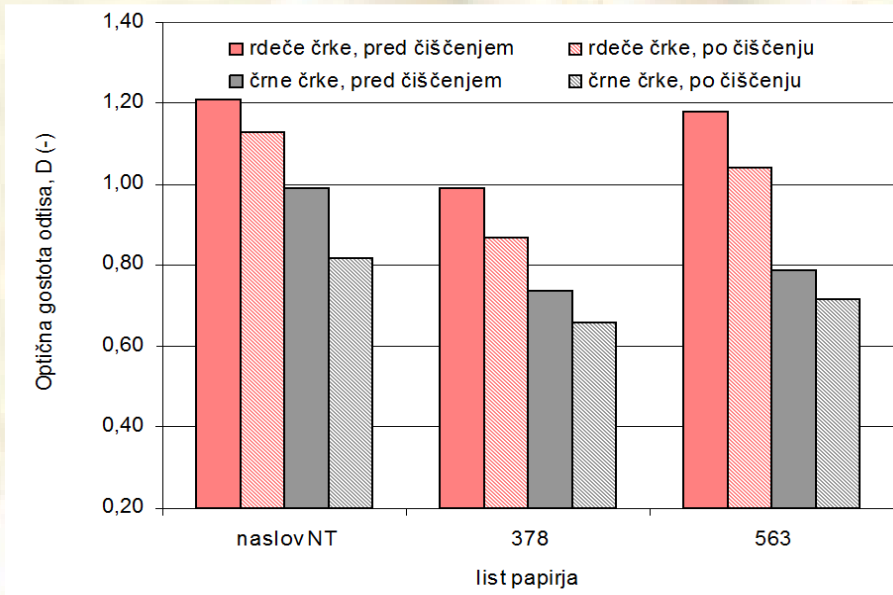

pola papirja

Barvno-metrične lastnosti papirja

Lastnosti tiska

REGIPPOR

Makrotony y...
 2. Dicitur...
 3. Dicitur...
 4. Dicitur...

SIL VO EVANGELIA

Quoniam...
 1. Quoniam...
 2. Quoniam...
 3. Quoniam...
 4. Quoniam...

168

169

170

De...
 1. De...
 2. De...
 3. De...

BIBLIA,
TV IE, VSE SVE.
TV PISMV, STARIGA
1710
IVRIA DALMATINA
Bibel / das ist / die gan-
te heilige Eberch / Werdch.
1710
Gedruckt in der Churfürstlichen
1710

Ina. 2.

ALLER...
 1. ALLER...
 2. ALLER...

1710

ZAKLJUČEK

Primerjalna analiza papirja knjižnega bloka Dalmatinova Biblija iz leta 1584 je pokazala:

- Med listi papirja so razlike v strukturi, ki se kažejo v gramaturi in voluminoznosti, kar vpliva na poroznost in gladkosti površine papirja.
- Postopek ročne izdelave papirja je odvisen predvsem od kakovosti vlaken, naprave za oblikovanje, znanja in praktičnih veščin posameznika, ki izvaja oblikovanje papirnega lista.
- Slabša kakovost papirja je ugotovljena na listih, ki so bili bolj izpostavljeni večkratni uporabi, to je listanju in branju.
- Papirji so ročne izdelave in potiskani v črni barvi, le na naslovnici je tisk tudi v rdeči barvi.
- Kakovost odtisa v črni barvi dosega primerjalno s črkami rdeče barve višje vrednosti optične gostote odtisa.